UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Vers. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-82999

Visual Library

„ nem peccatorum. Vide Esa. 1. Ezech. 18. &c. Act. 2. &
„ 3. &c. 1. Ioan. 1. &c. 2. Adde, quod præcipui Doctores
„ Eccl. siæ idem sentiunt, non veteres tantum, sed &
„ plerique neoteici: quorum aliquos supra citaui, i-
„ mo quorum aliqui non modo per pœnitentiam nos
„ iustificari docent; sed & illam remissionis peccatorũ
„ causam appellant. Vide in primis Bezam, Rollocum,
„ & Piscatorem, locis supra citatis. Et errore 92. Non
„ modo non possibile, sed necessarium esse, vt impius
„ iustificetur per pœnitentiam, non vt per meritum, sed
„ viam & conditionem.]

Quàm verò improbe venenum instillet, veris, aut verisimilibus mystum Caluinus, verba eius demon-
„ strant. l. 3. c. 3. §. 2. Christus, inquit, & Ioannes in suis
„ concionibus populum ad resipiscentiã primum hor-
„ tantur, deinde regnum cœlorũ appropinquasse sub-
„ ijciunt. Tale prædicandi mandatum accipiunt Apo-
„ stoli, talem ordinem secutus est Paulus, quemadmo-
„ dum Lucas refert. Atqui dum in syllabarum conte-
„ xtu superstitiose hærent, non animaduertũt quo sen-
„ su inter se verba illa cohæreant. Nam dum in hunc
„ modum cõcionantur Christus Dominus & Ioannes,
„ Pœnitentiam agite, appropinquauit enim regnum
„ cœlorum: an non resipiscendi causam ab ipsa gratia
„ & salutis promissione ducunt? Perinde ergo valent
„ eorum verba ac si dicerent, quoniam appropinqua-
„ uit regnum cœlorum, ideo resipiscite. Nã Matthæus,
„ vbi supra prædicasse Ioannem narrauit, impletum in
„ ipso fuisse Isaiæ vaticinium docet, de voce in deser-
„ to clamante; Parate viam Domini, rectas facite semi-
„ tas Dei nostri; verum apud Prophetam illa vox iube-
„ tur à consolatione & læto nuntio inchoare. Neque ta-
„ men cùm resipiscentiæ originem ad fidem referimus,
„ spatium aliquod temporis somniamus quo ipsam par-
„ turiat: sed ostendere volumus non posse hominem
„ pœnitentiæ serio studere, nisi se Dei esse nouerit. Dei
„ autẽ se esse nemo vere persuasus est, nisi qui eius gra-
„ tiam prius apprehenderit. Sed hæc dilucidius in ipso
„ progressu edisserentur.]

Caluini pœnitens se iustum esse nouit.

Hic, vt alia omittam, quàm contra scripturam patresque omnes, & rationem ipsam ratiocinatur? Ait pœnitentiæ originem ad fidem referri, non illam Catholicam, sed præsumptionem illorum specialẽ. Qua quis certo se credat esse Dei, esse iustum, cùm scriptura dolere, rogare, expectare iubeat. Deinde non esse spacium temporis quo fides pœnitentiam partuiat, sed non posse hominem serio pœnitentiæ studere nisi se Dei esse nouerit. Repugnat ista pœnitentiæ: vera fides, & spes fundamenta sunt pœnitentiæ, vana fiduciatio longissimè à pœnitentia recedit. Si enim illi qui baptizantur à Ioanne, confitentes peccata sua, iam ante sciebant ea remissa, seque iustos, quid opus erat pœnitẽtibus: quorsum medicina quærebatur sanis? quid opus naufragij tabulis, cum iam in portu consistant? Qui pœnitet veniam petit, nondum accepisse se nouit, timet, lacrymatur.

VERSVS 3.

Hic est enim qui dictus est per Prophetam Isaiam dicentem, vox clamãtis in deserto, parate viam Domini, rectas facite semitas eius.

QVÆSTIO I.

Quis Ioannes?

Ioannes gratia an-gelus non natura.

§. 1. ORigenes l. 5. in Ioan. c. 7. Angelum fuisse suspicatur, verum Angelus officio, sanctitate, non natura vocatur. Munus ipse suum describit, *esse se vocem clamantis in deserto*, præconem & præcursorem; Eius aduentum Isaias c. 40. prædixit. Vox clamantis in deserto: parate viam Domini, rectas facite in solitudine semitas Dei nostri. Hebraice בָּרוּ planate, dirigite, quod est ἐρέφετε, βλέπετε, ἑτοιμάζοιτε, ὁδοποιεῖτε, *vertite, videte, præparate, rectas facite*, יַשְּׁרוּ *rectificate dirigite*, Semita מְסִלָּה dicitur, quasi via exaggerata strataque, principibus enim viæ æquabantur, sternebantur.

A Cyro non est data fi-licitas, quã Isaias pra-dixit.

§. 2. Iudæi ista falso de Cyri præconibus libertatem prædicantibus intellexerunt. Nam primo præcones regij non in deserto, sed in vrbibus frequentissimis clamabant, & locis nobilissimis edicta suspendebant. Deinde non rediernnt illi in patriam, nisi durissima lege sub Persarum, Macedonumque imperijs, denique Romana Monarchia oppressi: non his itaq; conuenit tanta lætitia, & promissio, quanta est illa apud Isaiam, *Consolamini, consolamini.* Multo minus quod v. 9. & 10. dicitur, Super montem excelsum ascende, &c. Ecce Deus vester. Nam si reuera omnia spectemus, fere melior fuit eorum conditio qui Babylone remanserunt.

VERSVS 4.

Ipse autem Ioannes habebat vestimentum de pilis camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos suos.

QVÆSTIO I.

Quis Ioannis vestitus?

Seueritas Ioannis ostendit felicitatem non esse in terra.

§. 1. VEstem asperam fuisse veteres omnes fatentur, eorum sententias omitto recensere, tum quia passim obuiæ sunt, & ab interpretibus citantur. Causa cur adeo seuerè viuere præcursorem Deus veller, vt ostenderet felicitatem eorum, qui Deum religiose colunt, non in delicijs; & corporum emolumentis consistere. Deinde voluit Deus ad Ioannem maximos concursus fieri, eum audiri, fidem concionanti haberi. Miraculum nullum fecit, quo auctoritatem dictis conciliaret, noua igitur, & inaudita seueritate viuendi tantam opinionem perstruxit, vt Christus putaretur. Mira enim est in exemplis ad virtutem potentia. Dei enim decretum fuit rara & miraculosa eum abstinentia celebrem facere, & dignum ostendere cui populus suus obediret. Interim fama Ioannis testimonio Christi seruiuit.

Seueritas famam Ioanni conciliauit.

Nouatores vestem Ioanni dant communẽ.

§. 2. De veste vero Baptistæ triplex est opinio. Nouatorum nonnulli vestem fuisse volunt communem, Bullingerus *vestem quoque ait fuisse minime sumptuosam, nec tamen sordidam, sed parabilem.* Chyt eus plus illi indulget, *similem ait fuisse illi, quam hodie cameloten; sed vndulatam vocamus*, Kamelot, vel Schamlodt. *Non fuit inquit sordida vestis, neque etiam valde preciosa, sed mediocris,* & κόσμιος (*ornata,*) & *in illis locis* ἐυπόρος: Zonam pelliceam ait, *non rigentem auro, argento & gemmis, quales sunt Zonæ muliercularum in hac ora Balthica.* Quibus ex verbis constat, negare eum sumptum in vestem impẽsum, negare sordidam fuisse, aut valde preciosam, κόσμιον tamen, quæ ornaret, Zonæ luxum abfuisse: vno verbo, qualis moderatiorem ministrum verbi in nuptijs non dedeceret. Hos refutat ipsa scriptura, quæ tradit esse ex pilis camelorum, dura igitur & cilicina, non qualis è lana sericoque, aut etiam lino conficitur. Quocirca cilicium plerique appellant. Deinde Christus